

Løypemelding frå mobbeombodet i Hordaland

Januar-juli 2018.

OM LØYPEMELDINGA

Ansvarleg avdeling/eining: Mobbeombodet i Hordaland
Kontaktinformasjon/ e-post: Mari-Kristine Morberg, mobbeombod@hfk.no
Dato: 15.10.2018

INNHALD

FORORD	4
TILRÅDINGAR	5
MOBBEOMBODET I HORDALAND	5
SAKER OG FØRESPURNADER	6
Saker – kven gjeld saka?	6
Førespurnader – korleis og kven tar kontakt med ombodet?	7
INFORMASJONSARBEID OG AKTIVITETER VÅREN 2018	8
Informasjonsarbeid: Nettsider, sosiale medium og media	8
Informasjonsarbeid: Workshop, innlegg og føredrag	8
Tilrådingar	8
Kompetanseheving for tilsette	9
Tilrådingar	9
Andre aktiviteter	10
SAMARBEID OG SYSTEMARBEID	10
Skulane	10
Opplæringsavdelinga	10
Tilrådingar	11
Tilrådingar	12
VEGEN VIDARE	12

Forord

Dette er ei løypemelding frå mobbeombodet til fylkestinget i Hordaland. Meldinga gjeld for tidsrommet januar 2018 til juli 2018. Frå hausten 2018 har mobbeombodet fått utvida stilling og er no i tillegg mobbeombod for barnehagebarn og elevar i grunnskulen. Frå hausten 2018 vil mobbeombodet rapportere på skuleår, slik at rapporten kan leggjast fram på fylkestinget i desember og sjåast i samanheng med kvalitetsmeldinga.

Løypemeldinga utfyller årsrapporten gjort for 2017 og må sjåast i samanheng med denne. Løypemeldinga er ei oppsummering av arbeidet som er gjort av mobbeombodet i perioden. I tillegg fremmar mobbeombodet råd til opplæringsavdelinga og politikarane.

Eg får vere med på mykje godt samarbeid med dei som jobbar kring elevar og lærlingar. Det er mange engasjerte og dyktige menneske som jobbar hardt for å skape gode læringsmiljø for elevane og lærlingane, både i fylkeskommunen og ute i bedriftene.

Eg vil takke alle gode samarbeidspartnarar og ikkje minst alle dei som tar kontakt og delar sine historier og erfaringar med meg.

Helsing

Mari-Kristine Morberg
Mobbeombod i Hordaland

15.10.2018

Tilrådingar

Her følger ei oppsummering av tilrådingane frå mobbeombodet i Hordaland. Tilrådingane er gitt med bakgrunn i spørsmål og saker ombodet har jobba med, erfaringar ombodet har gjort i møte med elevar, lærlingar og tilsette i Hordaland fylkeskommune, samt tall frå Elevundersøkinga og Lærlingundersøkinga. Ombodet har sida sist fått vite at Opplæringsavdelinga jobbar med å få plass interne rutinar for kapittel 9A-saker, som inkluderer risikobasert tilsyn. Dei fleste tilrådingane frå førre årsrapport står ved lag, i tillegg kommer det fram to nye råd.

Bakgrunn og grunngjeving for tilrådingane er gitt i denne løypemeldinga og årsrapporten for 2017.

Mobbeombodet tilrår at:

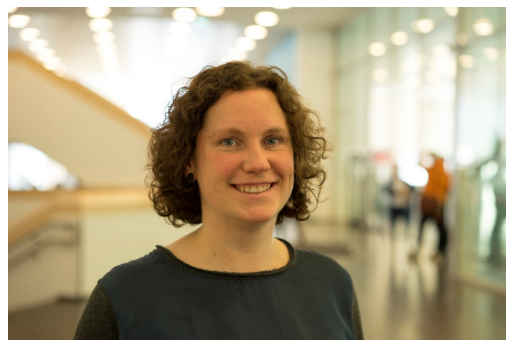
- Hordaland fylkeskommune opprettar ei informasjonsside på www.hordaland.no om elevar og lærlingar sine rettar og kva dei kan forvente av skulen/fagopplæring i skulemiljø/arbeidsmiljø-saker.
- Hordaland fylkeskommune sørgjer for systematisk kompetanseheving for alle tilsette med arbeidsstad skule om førebygging og handtering av saker etter kapittel 9A.
- Opplæringsavdelinga har ein eigen person (skulemiljørådgjever) som har ansvar for skulemiljø, kapittel 9A og ansvar for det interne kvalitetssystemet på dette feltet.
- det blir gjennomført tilsynsbesøk etter prosedyren «Retningslinjer for tilsynsbesøk i tråd med krav i lov og forskrift – kapitla 9A og 11».
- det opprettast eit innsatsteam mot mobbing, som kan gå inn i konkrete saker og støtte skulane. Dette kan gjerne opprettast i samarbeid med Sogn og Fjordane, slik at det er klart til samanslåinga.
- nettverksgruppa for psykososialt miljø (OT/PPT) hjelper skulane med handteringskompetanse på kapittel 9A.
- OT/PPT jobbar vidare med betre metodar for å avdekke mobbing i avklaringsamtalen når ein elev planlegg å slutte på skulen.

Mobbeombodet i Hordaland

Mobbeombodet er ein uavhengig instans som skal sikre at elevar og lærlingar i vidaregåande opplæring får ivaretatt rettane sine til eit godt læringsmiljø. Mobbeombodet har mellom anna som oppgåve å:

- vere eit lågterskeltilbod for lærlingar og elevar i vidaregåande utdanning
- formidle kunnskap og informasjon om elevane/lærlingane sine rettar til eit godt skule/arbeidsmiljø
- vere dørøpnar for hjelpetenester og rettleie i lover, prosedyrar og saksgang
- jobbe aktivt for å spreie kunnskap om førebygging og handtering av mobbing og krenkingar
- vere oppdatert på aktuell forskning og bidra til å gjere forskinga kjend, blant anna gjennom sosiale medium

Mobbeombodet jobbar opp mot kapittel 9A¹ i opplæringsloven (elevane si rett til eit trygt og godt skulemiljø). Ombodet er ikkje ein sakshandsamar, men ein koordinerande aktør, pådrivar og rettleiar i skulemiljø saker. Mobbeombodet har ikkje mynde til å pålegge skulane tiltak, men kan rettleie og påverke gjennom Opplæringsavdelinga og andre instansar om naudsynt. Ombodet har teieplikt.

Frå 01.01.2018 er ombodet plassert i økonomi- og organisasjonsavdelinga.

¹ Kapittel 9A i opplæringsloven er det kapitlet som omhandlar elevane er oppdatert frå 1.8.2017. Sjå https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61/KAPITTEL_11#KAPITTEL_11 for heile kapitlet.

Foto: Atle Kold Hansen, HFKelet

Prioriterte innsatsområde våren 2018 har vore vaksne som krenker/mobbar, samt «blinde flekker» - til dømes gutar og relasjonell mobbing, digitale krenkingar og identitetsbasert mobbing.

Saker og førespurnader

Det er ei stadig auke i mengd saker og førespurnader mobbeombodet mottar. Det tyder på at ordninga stadig blir betre kjend. Frå august 2018 har det vore ein stor auke i førespurnader, dette heng saman med at mobbeombodet har fått utvida målgruppe.

Når det gjeld vidaregåande opplæring, så var det våren 2018 i hovudsak tilsette i skulane som tar kontakt med mobbeombodet og ønskjer rettleiing i 9A-saker. Nokre saker gjeld klassemiljø og fleire involverte elevar, nokre gjeld oppfølging på bakgrunn av resultat i elevundersøkinga. Tilsette tek hovudsakleg kontakt via telefon, men òg på e-post eller i samband med føredrag/kurs.

Når det gjeld grunnskule er det først og fremst føresette som tar kontakt via telefon, så via e-post, på sosiale medium eller etter føredrag/kurs, i den rekkefylgja. Desse sakene har som regel gått føre seg over lang tid og familien opplever at dei ikkje får hjelp på skulen eller av skuleeigar.

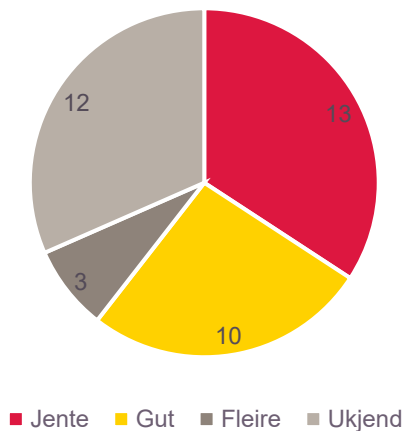
Når elevar eller lærlingar tar kontakt er det i direkte møte (til dømes på skulebesøk) eller på Snapchat. Dei unge spør om korleis dei kan gå fram for å få hjelp eller dei fortel at det skjer ting på skulen som ikkje er greitt og at skulen ikkje gjer noko med det. Andre som tar kontakt fortel om skular dei har gått på tidlegare, dei er bekymra for at andre skal oppleve det same som dei har gått gjennom og lurar på kva dei kan gjere med det.

SAKER – KVEN GJELD SAKA?

År	VGS	Lærlingar	Grunnskule	Barnehage	Andre	Generell	Totalt
2015 (frå 1.8.15)	6	1	6	-*	1	-	14
2016	25	2	6	-*	4	-	37
2017	38	5	11	-*	1	-	55
2018 (1.1.18- 31.7.18)	18	2	12	0	4	-	36
2018 (t.o.m. 15.10.18)	10	0	42	1	5	3	61

*Barnehage har vært kategorisert som «andre» dei tre første årene.

Kven gjeld saka? (vår 2018)

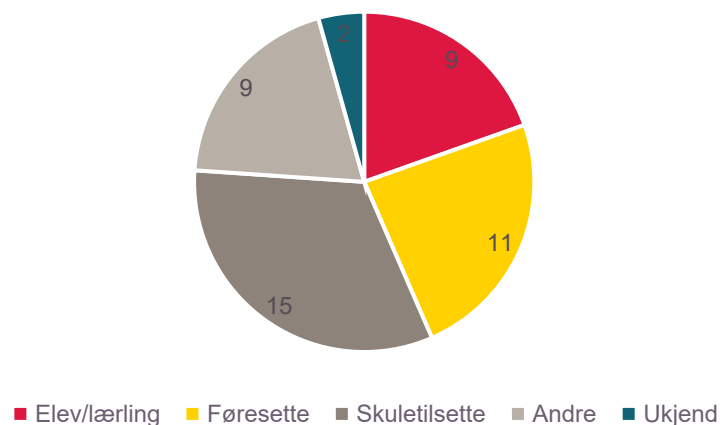

For våren 2018 har 13 saker omhandla jenter, 10 saker omhandlar gutar og tre saker involverer elevar av begge kjønn. I 12 saker har kjønn vore ukjend.

FØRESPURNADER – KORLEIS OG KVEN TAR KONTAKT MED OMBODET?

Mobbeombodet har fått 14 førespurnader via Snapchat våren 2018. 4 av desse har blitt definert om til saker. Dei er ein del av statistikken over. Totalt (inkludert sakene) er det registrerte 46 førespurnader.

Kven tok kontakt?

Førespurnadene på Snap er anonyme, så det er ikkje alltid mogleg å kategorisere om dei kjem frå elevar på vidaregåande, i ungdomsskulen eller om dei er utanfor opplæring.

Frå august 2018 har begge omboda begynt å dele førespurnadane inn i tre kategoriar etter arbeidsomfang. Kategorien saker vil då ikkje lengre eksistere.

Informasjonsarbeid og aktiviteter våren 2018

INFORMASJONSARBEID: NETTSIDER, SOSIALE MEDIUM OG MEDIA

På nettsida <https://www.hordaland.no/mobbeombod> fann ein våren 2018 informasjon om kva ombodet gjer og korleis ein kan få hjelp av ombodet. I tillegg hadde sida to undersider. Her fann ein ei «oppskrift» på korleis ein kan gå fram om ein ikkje har eit godt skule/arbeidsmiljø. Sida blei oppdatert august 2018 for å spegle nye arbeidsoppgåver.

Mobbeombodet er på facebook under www.facebook.com/mobbeombodet. Her delast relevant informasjon, tips og nyhende.

Frå januar 2018 har mobbeombodet i tillegg valt å satse på Snapchat (søk på «mobbeombod») som ein informasjonsskanal for å nå ut til fleire unge.

Mobbeombodet har ei intranettside som er tilgjengeleg for alle tilsette i Hordaland fylkeskommune. Her delast aktuelle saker, litteratur og filmtips, undervisningstips, samt presentasjonar frå kurs.

Mobbeombodet har skrevet eller bidratt til tre kronikker og debattinnlegg våren 2018. Ho har vore intervjuet til minst tre artiklar og nyhendesaker hos NRK Hordaland, Bergens Tidende og Bergensavisen. I tillegg har ho blitt intervjuet på «Hordaland i dag» (NRK Radio) og det har vært publisert en rekke notisar i ulike lokalaviser. Ombodet har og vore intervjuet av podcasten til «Lektor Lomsdalen» saman med utdanningsjurist.

INFORMASJONSARBEID: WORKSHOP, INNLEGG OG FØREDRAG

Arbeidet med å gjere ordninga kjent held fram våren 2018.

År	Workshop med elevråd	Foredrag/workshop elevar	Foredrag/workshop lærlingar	Foredrag for tilsette i skulen	Foredrag ulike interne samlingar	Eksterne foredrag/innlegg	Totalt
2017	22	7	5	10	10	8	62
Vår 2018	1	2	1	2	3	8	17

På skulane informerer ombodet om ombodsordninga, om rettane til eit god skulemiljø og mobbing. Mange elevar fortell at dei ikkje kjente til kapittel 9A og rettane sine. Ombodet opplever likevel at skulane har meir fokus på å formidle denne informasjonen enn tidlegare.

Eksterne foredrag og innlegg har vore til dømes for lærarstudentar, på SLT-konferansen til Bergen kommune, på Trygg i Fjell-konferansen, osv.

TILRÅDINGAR

- Hordaland fylkeskommune opprettar ei informasjonsside på www.hordaland.no om elevar og lærlingar sine rettar og kva dei kan forvente av skulen/fagopplæring i slike saker.

Mobbeombodet informerer mykje om kapittel 9A. Skular har ei informasjonsplikt etter § 9 A-9 «Skolen skal informere elevane og foreldra om rettane i dette kapitlet. Skolane skal òg informere om aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 og om høvet til å melde saka til Fylkesmannen etter § 9 A-6.»

Mobbeombodet anbefaler at Hordaland fylkeskommune har ei felles informasjonsside på www.hordaland.no, om elevar og lærlingar sine rettar og kva dei kan forvente av skulen/fagopplæringskontoret i slike saker. I samanheng med ei slik side må ein og gå gjennom informasjonen på kvar seksjon og alle skular sine nettsider. Alle skular bør i tillegg lenke til omboda sine sider og kontaktinformasjon.

Sida må alltid vere oppdatert og mellom anna innehalde:

- Elevar sin rett til eit trygt og godt skulemiljø, korleis dei kan få hjelp, kva dei kan forvente av eigen skule, samt informasjon om Hordaland fylkeskommune sine rutinar for handsaming av brott på kapittel 9A.
- Informasjon om korleis ein klager på lærar og kva som skjer når ein gjer det.
- Eit sikkert skjema der ein enkelt kan melde til skulen/opplæringsavdelinga/ mobbeombodet.
- Lærlingane må finne informasjon om rettane sine til eit godt arbeidsmiljø, korleis dei kan få hjelp, kva fagopplæringskontoret sine rutinar er når lærlingar ikkje har det bra i lære og kva dei kan forvente av fagopplæringskontoret og Hordaland fylkeskommune i slike saker.

Ei anna måte å informere lærlingane på er å lage ein app, med informasjon om rettar og plikter i arbeidslivet, samt ein enkel måte for lærlingane å komme i kontakt med fagopplæringskontoret på.²

KOMPETANSEHEVING FOR TILSETTE

Mobbeombodet har jobba med kompetanseheving gjennom å alltid takke ja til å halde innlegg for tilsette på til dømes rådgjevarsamlingar og føredrag på den enkelte skule. Våren 2018 har det òg vore gjennomført to kursdagar gjennom kursrekka «Slik handterer vi mobbing» samt ein eigen open kursdag «Utsette grupper og universelle tiltak».

TILRÅDINGAR

- **Hordaland fylkeskommune sørgjer for systematisk kompetanseheving for alle tilsette med arbeidsstad skule, til dømes gjennom det nye nettkurset frå Kunnskapsdepartementet som blir tilgjengeleg for vidaregåande opplæring i 2019.³**

Rett kompetanse er heilt naudsynt for å handtere sakene om skulemiljø og mobbing skikkeleg. Mobbeombodet ser at det er behov for ytterlegare kompetanseheving. Viktige område ombodet meiner skulane bør få auka kompetanse på er mellom anna: observasjons-kompetanse (relasjonell og skjult mobbing) og identitetsbasert mobbing, deriblant mobbing på tilrettelagte grupper. Kunnskap og kompetanse om handtering av kapittel 9A er som all anna kunnskap, ein må nytte den jamleg for å vere god på dette arbeidet.

Hordaland fylkeskommune må følge opplæringslova og sørgje for at alle som jobbar på skulane kjennar til sine plikter etter kapittel 9A. Dette er uavhengig av kva rolle ein har, om ein er lærar, tilsett i kantine eller reinhaldsoperatør, og kva avdeling ein er tilsett i. Denne kompetanseutviklinga må vere systematisk og jamleg.

Ombodet meiner alle skulane bør nytte seg av tilbodet frå Kunnskapsdepartementet om skulebasert kompetanseheving. Andre måte å sørge for at skulane har tilstrekkeleg kompetanse på er jamlege obligatoriske kurs for leiing med ressurspersonar om handtering av kapittel 9A-saker, her iblant § 9A-5-saker (vaksne som krenker). Ombodet meiner at kvar skule bør ha ei ressursgruppe som er ekspertar på kapittel 9A, som blir følgt opp av opplæringsavdelinga og som får fagleg påfyll kvart semester. Det bør vere

² Det er mogleg at det er i ferd med å utviklast ein slik app i Oslo. Hordaland fylkeskommune må i så fall vise interesse for å få tilgang til appen/bidra inn i arbeidet.

³ <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/nasjonale-satsinger/tilbud-om-kompetanseutvikling-miljo-og-mobbing/nettkurs-om-miljo-og-mobbing/>. Dette er eit nettkurs for å støtte skular som ønskjer å vidareutvikle kompetansen i å førebygge krenkelsar, og fremme gode og trygge miljø. Kurset varer i 1,5 år.

ressurspersonar i avdelinga som har særskilt kompetanse på kapittel 9A-saker. Vidare bør ein legge til rette for praksisutveksling når det gjeld tiltak i 9A-saker mellom skuleleiingar.

ANDRE AKTIVITETER

Prosjekt digital dømmekraft

Hausten 2017 inviterte mobbeombodet dei fylkeskommunale skulane i Hordaland og Ungdommens fylkesutval til å delta i eit prosjekt om digital dømmekraft.

Prosjektet starta opp på bakgrunn av

- 1) Skulane melder at dei har mange krevjande digitale (mobbe)saker på skulane
- 2) Ungdata og elevundersøkinga viser at mange unge har negative opplevingar på nett
- 3) NORSIS-rapport⁴ (2017) fortel at unge ikkje får eller ikkje veit om dei får opplæring i informasjonstryggleik

Mål:

- Utvikle eit opplegg som hjelper elevar på VG1 til å ta gode og kloke digitale val.
- Opplegget kan gjennomførast i VG1 av og med elevar på alle dei vidaregåande skulane i Hordaland.
- Lærarar og leingi vil auke kompetansen om digital dømmekraft og nettvett.
- Klart til å gjennomførast på skulane hausten 2018.

Prosjektgruppa bestod av tre-fire elevar frå fire vidaregåande skular i Hordaland. Prosjektet blei utforma av elevane. Dei bestemte sjølve problemstillinga og korleis dei ville løysa problemet. Elevane har utforma to opplegg, ein del består av undervisningsopplegg i klassen for elevane, ei anna del av undervisning for lærarane. Prosjektet blei avslutta juni 2018 og presentert for elevråd og skuleleiing på skulemiljøkonferansen september 2018. Ressursane som elevane utvikla er tilgjengelege på www.laringihordaland.no.

Samarbeid og systemarbeid

For ombodet har det vore viktig å samarbeide med alle partar i vidaregåande opplæring, både interne samarbeidspartnarar som seksjonar i opplæringsavdelinga og vidaregåande skular, men også eksterne samarbeidspartnarar som til dømes opplæringskontor og Elevorganisasjonen. Mobbeombodet har eit tett og godt samarbeid med elev- og lærlingombodet gjennom våren 2018.

SKULANE

Mobbeombodet opplever eit godt samarbeid med skulane, både når det gjeld det førebyggjande arbeidet og i arbeid med konkrete saker. Elevinspektøren ved den enkelte skule har vore ein god og viktig samarbeidspartnar for mobbeombodet, i samband med skulebesøk, men og om enkeltsaker. Dei vidaregåande skulane tar i stor grad kontakt med ombodet og ønskjer å drøfte saker eller få rettleiing.

OPPLÆRINGSAVDELINGA

Mobbeombodet var frå 1.8.15 til 31.12.17 ein del av Opplæringsavdelinga og har opplevd samarbeidet som godt. Ombodet blei flytta ut av Opplæringsavdelinga frå 1.1.2018, det er no færre både formelle og uformelle møtepunkt. I enkeltsaker opplever ombodet eit svært godt samarbeid.

Seksjon skule

Skuleeigar er ansvarleg for krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte, under dette å stille til disposisjon dei ressursane som er naudsynlege for at krava skal kunne oppfyllest (etter § 13-10 «Ansvarsomfang» i opplæringslova). Fylkeskommunen skal ha eit forsvarleg system for vurdering av om krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte. Opplæringsavdelinga i Hordaland fylkeskommune er i gang med å oppdatere det interne systemet etter nytt kapittel 9A. Dette arbeidet er viktig og bør ha høg prioritet i avdelinga.

⁴ <https://norsis.no/ungdom-digital-sikkerhetskultur/>

Mobbeombodet har vore involvert i arbeidet med nye rutinar og prosedyrar for kapittel 9A og har også sørgja for kompetanseheving på området. No som ombodet har gått ut av seksjonen er det viktig at det administrativt er nokon som får eit særskilt og tydeleg definert ansvar på dette området. Det kan til dømes vere ein skulemiljørådgjevar⁵ som har som oppgåve å

- sørge for at kvalitetssystemet er oppdatert
- at skulene har handlingsplanar på plass
- at skulane veit kor dei finn rutinane i kvalitetssystemet og følgjer dei.
- at skulane sender kopi av aktivitetsplan til opplæringsavdelinga, slik at ein har ei full oversikt over kor mange 9A-saker ein har og korleis desse blir handtert på skulane
- det må rapporterast på dette i den årlege kvalitetsmeldinga
- kjenne til kva som blir gjort på den enkelte skule av til dømes førebyggjande arbeid og ha samla oversikt over om det er nokon skular som treng rettleiing og støtte på feltet
- rettleie og kurse skulane i enkelt saker og ved behov

Mobbeombodet kjenner til at Opplæringsavdelinga no jobbar med å utvikle det interne kvalitetssystemet på kapittel 9A. Ombodet vil bli invitert inn i det systematiske arbeidet med dette, dette ser ombodet fram til.

TILRÅDINGAR

- **Opplæringsavdelinga bør ha ein eigen person (skulemiljørådgjevar) som har ansvar for skulemiljø, kapittel 9A og ansvar for det interne kvalitetssystemet på dette feltet.**
- **Det blir gjennomført tilsynsbesøk etter prosedyren «Retningslinjer for tilsynsbesøk i tråd med krav i lov og forskrift – kapitla 9A og 11».**⁶

Seksjon OT/PPT (Oppfølgingstenesta og Pedagogisk-psykologisk teneste)

Ombodet deltar i OT/PPT si nettverksgruppe for psykososialt miljø. Gruppa arbeidar med ein intern rutineperm, samt kompetanseheving på kartleggingsverktøy. Mobbeombodet og nettverksgruppa fremma januar 2017 ei sak om etablering av eit tverrfagleg «innsatsteam» for leiargruppa ved opplæringsavdelinga. Innsatsteamet skal ha brei kompetanse og mandat til å gå inn i særleg kompliserte saker ved dei vidaregåande skulane og sikre god og effektiv handtering av mobbesaker.

Mobbeombodet meiner framleis at eit slikt innsatsteam ville vere nyttig. Eit slikt team kan gjerne byggjast saman med Sogn og Fjordane. Utdanningsdirektoratet har no lagt ut ei rettleiing⁷ for korleis eit slikt team bør sjå ut og kva ein må tenkje på.

Frå august 2018 har mobbeombodet fått utvida feltet sitt med nesten 100 000 barn og unge og kan ikkje vere like tett på dei vidaregåande skulane. Mobbeombodet meiner at nettverksgruppa for psykososialt miljø har god kunnskap til arbeid med kapittel 9A og må kunne nyttast (i større grad?) av skulane for kompetanseheving på dette feltet. Korleis kan ein jobbe førebyggjande, korleis kan ein avdekke og handtere skulemiljøsaker?

Ombodet veit at OT jobbar for å utvikle avklaringsamtalen. Mobbeombodet støtter dette arbeidet. Ho meiner at samtalen må utnyttast slik at det blir større sjanse for å avdekke når det er mobbing/mistrivsel som er orsak til at ein elev planlegg å slutte på skulen. Informasjonen må systematiserast slik at skulane kan nytte den til å forbetre skulemiljøet.

⁵ Sjå til dømes Vestby kommune (<https://www.vestby.kommune.no/raadgiver-i-bedre-barnehage-og-skolemiljoe.5792347-374649.html>) eller Bærum kommune (Trygg-kontakt: <https://www.baerum.kommune.no/tjenester/skole/trygt-skolemiljo/>).

⁶ I følgje rutinane skal det gjennomførast tilsyn ved eit utval skular kvart år. Mobbeombodet er ikkje kjent med at det er gjennomført slik tilsyn, men veit no at Opplæringsavdelinga jobbar med nye rutinar for dette.

⁷ <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/kommunalt-beredskapsteam-mot-mobbing/>

TILRÅDINGAR

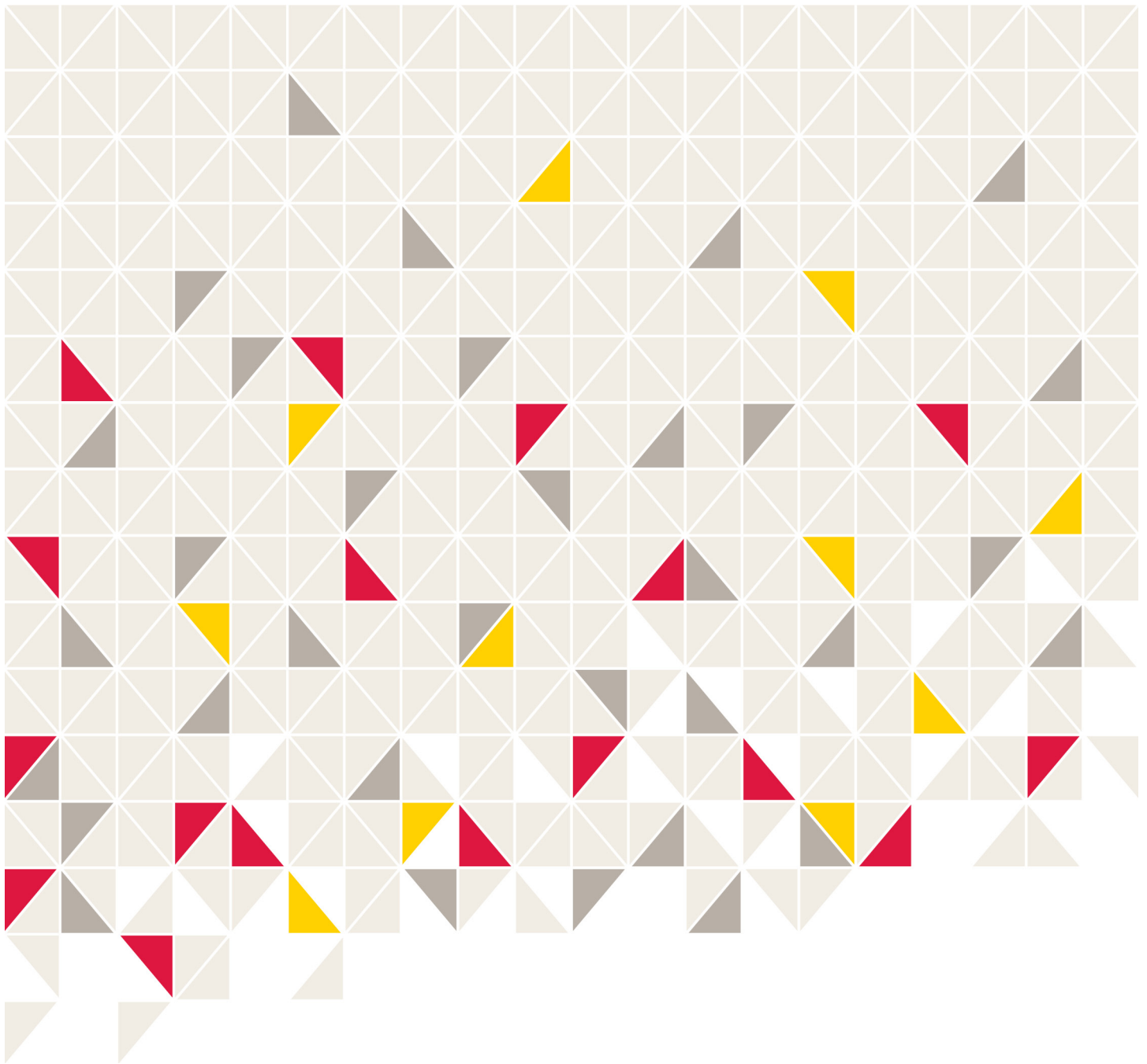
- **Hordaland fylkeskommune opprettar eit innsatsteam mot mobbing, som kan gå inn i konkrete saker og støtte skulane. Dette kan gjerne opprettast i samarbeid med Sogn og Fjordane, slik at det er klart til samanslåinga.**
- **Nettverksgruppa for psykososialt miljø (OT/PPT) hjelper skulane med handteringskompetanse på kapittel 9A.**
- **OT/PPT jobbar vidare med enda betre metodar for å avdekke mobbing i avklaringssamtalen. Informasjonen må systematiserast slik at skulane kan nytte han.**

Vegen vidare

Frå 1. august har ombodet fått utvida mandat og er no ombod for barn i barnehage og elevar i grunnskulen. Ombodet ser ei enorm auking i tal førespurnader og må no jobbe på ei anna måte. Det vil ikkje vere tid til like mykje førebyggjande arbeid og ho må seie nei til fleire førespurnader om kompetanseheving for tilsette i fylkeskommunen.

Mobbeombodet jobbar med å informere barn, unge, føresette og tilsette i kommunane om at ho finst. Ho jobbar òg med å bli kjend med kommunane og korleis dei jobbar førebyggjande og i konkrete skulemiljøsaker. Kven kan hjelpe med kva kor?

Innsatsområde for 2018 er framleis «korleis kan du hjelpe ein venn eller ein medelev som ikkje har det bra?» Kva gjer skulen, barnehagen og den enkelte tilsette for å legge til rette for at barna elevane kan fortelje?

Agnes Mowinckels gate 5
Postboks 7900
5020 Bergen
Telefon: 55 23 90 00
E-post: hfk@hfk.no
www.hordaland.no

Hordaland fylkeskommune har ansvar for å utvikle hordalandssamfunnet. Vi gir vidaregåande opplæring, tannhelsetenester og kollektivtransport til innbyggjarane i fylket. Vi har ansvar for vegsamband og legg til rette for verdiskaping, næringsutvikling, fritidsopplevingar og kultur. Som del av eit nasjonalt og globalt samfunn har vi ansvar for å ta vare på fortida, notida og framtida i Hordaland. Fylkestinget er øvste politiske organ i fylkeskommunen.

